

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Kje in kako>Predložitev zadeve sodišču

Izvirna jezikovna različica te strani [CS](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

češčina

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Swipe to change

Predložitev zadeve sodišču

Češka

1 Ali se moram obrniti na sodišče ali obstaja druga možnost?

Vsakdo ima pravico sodišče zaprositi za zaščito pravice, ki je bila ogrožena ali kršena. Vedno je priporočljivo, da se spor najprej poskuša rešiti sporazumno. Uporabijo se lahko tudi alternativni načini reševanja sporov. Na nekaterih področjih civilnega prava država strankam v zadevnem pravem razmerju omogoča, da pravni spor zaupajo drugemu zasebnemu organu. V Češki republiki to poteka prek arbitraže, ki je urejena z zakonom št. 216/1994 Zb. o arbitražnem postopku in izvrševanju arbitražnih odločb, kakor je bil spremenjen. Rezultat arbitražnega postopka je arbitražna odločba, ki je zavezujoča za obe strani v sporu in ima težo izvršilnega naslova. Mediacija v nekazenskih zadevah je urejena z zakonom št. 202/2012 Zb. o mediaciji in spremembi nekaterih zakonov (zakon o mediaciji). Za več podrobnosti glej „Alternativno reševanje sporov – Češka“.

Sporazumno reševanje spora je mogoče sodišču predlagati tudi potem, ko mu je bila zadeva že predložena, kar je odvisno od narave zadeve (glej člene od 67 do 69 in člen 99 zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen). Odobrena sodna poravnava ima enak učinek kot pravno močna sodna odločba. Je tudi naslov za izvršitev sodne odločbe (izvršbo). Odobrena sodna poravnava pomeni oviro za odločeno zadevo.

2 Ali obstaja rok za vložitev tožbe pri sodišču?

Roki se razlikujejo glede na posamezno zadevo, zaradi česar se je priporočljivo čim prej obrniti na pravnega svetovalca. Tožbo je treba pri pristojnem sodišču vložiti pred iztekom zastaralnega roka (tožba mora biti izročena sodišču v okviru zastaralnega roka).

V primeru zastaranja zaradi izteka zakonskega roka dolžnikova obveznost ne preneha, ampak oslabi. To pomeni, da je ni mogoče uveljavljati, če se dolžnik sklicuje na zastaranje. Zastaranje je na splošno urejeno v členih od 609 do 653 zakona št. 89/2012 Zb., civilni zakonik. Splošni zastaralni rok je tri leta in teče od dneva, ko je bilo pravico prvič mogoče uveljavljati. Dolžina posameznih posebnih zastaralnih rokov je odvisna od narave pravice, ki se uveljavlja.

3 Ali se moram obrniti na sodišče v tej državi članici?

Glej „Pristojnost – Češka“.

4 Če je tako, na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na moje prebivališče in prebivališče nasprotne stranke ali glede na druge vidike moje zadeve?

Pristojnost sodišč je določena s pravili o krajevni, stvarni in funkcionalni pristojnosti.

Krajevna pristojnost opredeljuje obseg pristojnosti posameznih sodišč iste vrste. Z njo je določeno, katero konkretno sodišče prve stopnje mora obravnavati določeno zadevo in odločiti o njej. Osnovna pravila o krajevni pristojnosti so določena v členih od 84 do 89a zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen. Vendar je treba upoštevati, da je lahko v nekaterih primerih krajevna pristojnost urejena z zakonodajo EU, ki se uporablja neposredno in ima prednost pred nacionalno zakonodajo (glej nekatere določbe Uredbe (ES) št. 44/2001 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, ki ne ureja samo mednarodne pristojnosti, ampak tudi krajevno), kar pomeni, da se pravila o krajevni pristojnosti na podlagi češkega prava ne uporabljajo vedno.

Krajevno pristojno je splošno sodišče stranke, zoper katero je vložena tožba (toženec), razen če ni v zakonu določeno drugače. Splošno sodišče je vedno okrajno sodišče. Če je na prvi stopnji pristojno okrajno sodišče (glej vprašanje 2.1), je krajevno pristojno sodišče, na območju katerega je splošno (okrajno) sodišče stranke. Če je tožba vložena zoper več tožencev, je krajevno pristojno splošno sodišče katerega koli od njih.

Splošno sodišče fizične osebe je okrajno sodišče, na območju katerega ima ta oseba stalno prebivališče, če nima stalnega prebivališča, pa sodišče, na območju katerega začasno prebiva. Stalno prebivališče pomeni kraj, v katerem oseba živi z namenom, da tam ostane za stalno (takih krajev je lahko tudi več, in v takem primeru so splošno sodišče vsa taka sodišča).

Splošno sodišče fizične osebe, ki se ukvarja s poslovno dejavnostjo, je za zadeve, ki izhajajo iz poslovnih dejavnosti, okrajno sodišče, na območju katerega ima ta oseba sedež (sedež je naslov, vpisan v javni register); če nima sedeža, je to okrajno sodišče, na območju katerega ima stalno prebivališče, če nima stalnega prebivališča, pa okrajno sodišče, na območju katerega začasno prebiva.

Merilo za določitev splošnega sodišča pravne osebe je njen registrirani sedež (glej člena 136 in 137 zakona št. 89/2012 Zb., civilni zakonik).

Splošno sodišče stečajnega upravitelja med opravljanjem njegove funkcije je okrajno sodišče, na območju katerega ima registrirani sedež.

Posebna pravila se uporabljajo za splošno sodišče države (sodišče, na območju katerega ima organizacijska enota države, pristojna na podlagi posebne pravne ureditve, registrirani sedež, če pa krajevno pristojnega sodišča ni mogoče določiti tako, sodišče, na območju katerega so nastale okoliščine, ki so podlaga za pravico, ki se uveljavlja, občine (sodišče, na območju katerega je občina) in višje ozemeljske samoupravne enote (sodišče, na območju katerega imajo njeni upravni organi registrirane sedeže).

Če toženec, ki je državljan Češke republike, nima splošnega sodišča ali ga nima v Češki republiki, je pristojno sodišče, na območju katerega je imel zadnje znano stalno prebivališče v Češki republiki. Premoženjske pravice se lahko zoper osebo, ki v Češki republiki nima drugega pristojnega sodišča, uveljavljajo pri sodišču, na območju katerega je njeno premoženje.

Tožba (vloga za začetek postopka) zoper tujo osebo se lahko vložijo tudi pri sodišču, na območju katerega je v Češki republiki njen obrat ali organizacijska enota njenega obrata.

S stvarno pristojnostjo je opredeljen obseg pristojnosti posameznih vrst sodišč, pri čemer se določi, katero sodišče bo obravnavalo zadevo na prvi stopnji. V civilnih sodnih postopkih so za postopek na prvi stopnji stvarno pristojna okrajna sodišča, razen če je z zakonom izrecno določena stvarna pristojnost okrajnih sodišč ali vrhovnega sodišča Češke republike.

S funkcionalno pristojnostjo je opredeljen obseg pristojnosti različnih vrst sodišč, ki so zaporedoma vključena v obravnavo iste zadeve, v primerih, ki vključujejo vložitev rednih in izrednih pravnih sredstev (povedano drugače, z njo je določeno, katero sodišče odloča o rednih in izrednih pravnih sredstvih).

5 Na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na predmet tožbe in vrednost sporne predmeta?

Kot je bilo navedeno zgoraj (glej odgovor na četrto vprašanje), so v civilnih sodnih postopkih za postopek na prvi stopnji stvarno pristojna predvsem okrajna sodišča.

Izjeme od tega načela so bile sprejete v korist okrožnih sodišč, ki obravnavajo in odločajo o zadevah, navedenih v določbah člena 9(2) zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen. To vključuje predvsem odločanje o zadevah, pri katerih je zaradi njihove narave potrebna določena stopnja specializacije, in zadevah, ki so dejansko in pravno bolj zapletene. Okrožna sodišča odločajo kot sodišča prve stopnje:

(a) v sporih med delodajalcem in prejemnikom v zvezi z vzajemno poravnavo preplačil prejemkov iz pokojninskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja, državne socialne podpore ter materialne pomoči v stiski ter v sporih v zvezi z vzajemno poravnavo regresnih zahtevkov, izplačanih zaradi pravice do prejema iz zdravstvenega zavarovanja;

(b) v sporih v zvezi z nezakonitostjo stavke ali izprijta;

(c) v sporih, ki se nanašajo na tujo državo ali osebe, ki uživajo diplomatsko imuniteto in privilegije, če ti spori spadajo v pristojnost čeških sodišč;

(d) v sporih v zvezi z razglasitvijo ničnosti odločbe arbitra o izpolnjevanju obveznosti iz kolektivne pogodbe;

(e) v zadevah, ki izhajajo iz pravnih razmerij, povezanih z ustanavljanjem gospodarskih družb, splošno dobrodelnih družb, fundacij in skladov za dotacije, ter v sporih med gospodarskimi družbami, njihovimi partnerji ali člani ter v medsebojnih sporih med partnerji in člani, ki izhajajo iz njihove udeležbe v gospodarski družbi;

(f) v sporih med gospodarskimi družbami, njihovimi partnerji ali člani in člani njihovih organov, določenih s statutom, ali likvidatorji glede razmerij, povezanih z opravljanjem funkcije članov organov, določenih s statutom, ali likvidacije;

(g) v sporih, ki izhajajo iz avtorskega prava;

(h) v sporih glede varstva pravic, ki so kršene ali ogrožene zaradi nelojalne konkurence ali nezakonitega omejevanja konkurence;

(i) v zadevah v zvezi z varovanjem imena in ugleda pravne osebe;

(j) v sporih v zvezi s finančnim zavarovanjem ter sporih v zvezi z menicami, zadolžnicami in naložbenimi instrumenti;

(k) v sporih, ki izhajajo iz trgovanja na blagovni borzi;

(l) v zadevah, ki se nanašajo na generalno skupščino združenja lastnikov, in sporih, ki izhajajo iz tega, razen v sporih v zvezi s prispevki članov združenja za upravljanje hiše in zemljišča, sporih v zvezi s predplačili za storitve in načinom razdelitve stroškov storitev;

(m) v zadevah, ki se nanašajo na preoblikovanje podjetij in zadrug, vključno z vsemi postopki za odškodnine v skladu s posebnimi pravnimi predpisi;

(n) v sporih v zvezi z nakupom in zakupom obrata ali njegovega dela;

(o) v sporih v zvezi s pogodbami o gradnji, ki so javna naročila, ki presegajo prag, vključno z dobavami, potrebnimi za izvajanje takšnih pogodb.

Vrhovno sodišče Češke republike je pristojno na prvi in edini stopnji v postopku za priznanje tujih sodnih odločb v zakonskih sporih (to ne velja za priznavanje sodnih odločb iz drugih držav članic EU, če se uporablja Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000) ter v zadevah za ugotavljanje ali izpodbijanje starševstva v skladu s členom 51 in členom 55(1) zakona št. 91/2012 Zb. o mednarodnem zasebnem pravu.

6 Ali lahko tožbo vložim sam ali mora to storiti posrednik, na primer odvetnik?

V postopku na podlagi češkega civilnega prava ni splošne obveznosti zastopanja po odvetniku.

Pravdna sposobnost

Vsakdo lahko kot stranka v sodnem postopku pred sodiščem samostojno opravlja procesna dejanja v okviru svoje poslovne sposobnosti (člen 20(1) zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen). Fizična oseba pridobi polno pravno sposobnost s polnoletnostjo. Polnoletnost doseže, ko dopolni osemnajst let. Pred dopolnitvijo te starosti lahko polnoletnost pridobi na podlagi odobrene prošnje za poslovno sposobnost (glej člen 37 zakona št. 89/2012 Zb., civilni zakonik) ali s sklenitvijo zakonske zveze. Če stranka v postopku nima polne pravne sposobnosti, mora v postopku imeti zastopnika. Polnoletna oseba z omejeno poslovno sposobnostjo ima prav tako omejeno pravno sposobnost.

Zastopanje se vzpostavi na podlagi zakona ali odločbe državnega organa (zakonsko zastopanje) ali na podlagi pooblastila za zastopanje. Vsakdo, ki se udeleži postopka kot zastopnik stranke, mora predložiti dokaze o takem zastopanju.

Fizično osebo, ki ne more samostojno nastopati pred sodiščem, mora zastopati njen zakoniti skrbnik ali varuh (člena 22 in 23 ter člen 29a zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen).

Stranko v postopku (ki je poslovno sposobna) lahko zastopa tudi oseba po njeni izbiri na podlagi pooblastila za zastopanje (členi od 24 do 28a zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen).

7 Kje moram vložiti tožbo: v sprejemni pisarni, vložišču sodišča ali pri kakšnem drugem upravnem uradu?

Tožba (vloga za začetek postopka) se vložijo pri stvarno, krajevno in funkcionalno pristojnem sodišču. Naslove posameznih čeških sodišč je mogoče najti na spletišču češkega ministrstva za pravosodje: <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/Soudy.aspx>.

8 V katerem jeziku lahko vložim tožbo? Je to mogoče storiti ustno ali jo je treba vložiti v pisni obliki? Ali jo lahko pošljem po telefaksu ali elektronski pošti?

Vse stranke imajo v civilnih sodnih postopkih enak status in pravico do sodne obravnave v svojem maternem jeziku (glej člen 18 zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen). Tožba (vloga za začetek postopka) se lahko vložijo v maternem jeziku tožnika (vložnika). Vendar je priporočljivo, da je listinam, predloženim sodišču, priložen prevod v češki jezik, da se omogoči hitrejša presoja tožbe (vloge za začetek postopka).

Vloga za začetek postopka se lahko vložijo pisno (glej člen 42 zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen), in sicer na papirju ali v elektronski obliki prek javnega podatkovnega omrežja ali po telefaksu. Po vložitvi pisne vloge, ki vsebuje predlog v zadevi v glavni stvari, po telefaksu ali v elektronski obliki je treba najpozneje v treh dneh predložiti izvirmik ali pisno vlogo z enakim besedilom. Če je vložitev opravljena v elektronski obliki s kvalificiranim elektronskim podpisom (v skladu z zakonom št. 227/2000 Zb. o elektronskem podpisu, kakor je bil spremenjen) ali v elektronski obliki v skladu s posebnim pravnim predpisom (zakon št. 300/2008 Zb. o elektronskih dejanjih in odobrenih pretvorbah dokumentov), predložitev izvirmikov ni potrebna.

Vloga za začetek postopka in predlog za sklep o izvršbi se lahko ustno na zapisnik vložita le (glej člen 14 zakona št. 292/2013 Zb., o posebnih sodnih postopkih, kakor je bil spremenjen) v postopku, ki se lahko začne tudi brez vloge, postopku za pridobitev dovoljenja za sklenitev zakonske zveze, postopku za zaščito pred nasiljem v družini, postopku za ugotovitev ali izpodbijanje starševstva ter postopku posvojitve. Vsako okrajno sodišče mora vlogo vnesti v zapisnik in jo nemudoma posredovati pristojnemu sodišču. Tovrstna vložitev ima enak učinek, kot če bi bila opravljena pri pristojnem sodišču.

9 Ali za vložitev tožb obstajajo posebni obrazci? Če ne obstajajo, kako je treba zadevo predložiti? Ali obstajajo elementi, ki jih mora tožba vsebovati?

Za vložitev tožbe (vloge za začetek postopka) ni predpisanih obrazcev. Tožba (vloga za začetek postopka) mora vsebovati splošne podatke (glej člen 42(4) zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen) in posebne podatke (glej člen 79(1) zakonika o civilnem postopku).

Splošni podatki vključujejo navedbo sodišča, na katero je vloga naslovljena, in osebe, ki vloga vložijo. Iz tožbe, ki mora biti podpisana in datirana, morata biti tudi razvidna njen predmet in namen.

Posebni podatki vključujejo ime, priimek in naslov strank ali matično ali identifikacijsko številko strank (trgovsko ime ali ime in registrirani sedež pravne osebe, identifikacijsko številko, ime države in ustrezne organizacijske enote države, ki državo zastopa pred sodiščem) ter po potrebi njihovih zastopnikov, opis glavnih dejstev in opis dokazov, na katere se opira tožnik, ter jasno navedbo tožnikovega predloga.

Če vloga ne vsebuje vseh potrebnih podatkov ali če je nerazumljiva ali nejasna, sodišče stranko pozove, naj v določenem roku odpravi te pomanjkljivosti. Če stranka tega ne stori in se postopek zato ne more nadaljevati, sodišče zavrne vlogo za začetek postopka. Sodišče ne upošteva nobenih drugih vlog, dokler niso ustrezno popravljene ali dopolnjene (glej člen 43 zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen). Vlogo je treba vložiti v potrebnem številu izvodov za zagotovitev, da en izvod obdrži sodišče in da vsaka stranka po potrebi prejme en izvod (glej člen 42(4) zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen).

10 Ali bom moral plačati sodne takse? Če je tako, kdaj? Ali bom moral odvetnika plačati od same vložitve tožbe?

Sodne takse se zaračunajo za postopke pred sodišči v Češki republiki, za dejanja, navedena v taksni tarifi, ter za posamezna dejanja, ki jih opravijo sodišča, in dejanja, ki jih opravi sodna uprava. Višina teh taks je določena v zakonu št. 549/1991 Zb. o sodnih taksah, kakor je bil spremenjen. Sodne takse so določene bodisi kot fiksni znesek bodisi kot odstotek vrednosti predmeta sodnega postopka.

Številne zadeve (predvsem nesporne) so teh taks oproščene. Med zadevami, ki so „materialno oproščene“, so zadeve glede skrbništva, posvojitve ter preživninskih obveznosti med starši in otroki. Ti postopki so v celoti oproščeni taks.

Tožniki v postopkih za določitev plačevanja preživnine in odškodnine za škodo za zdravje, poškodbe pri delu in poklicne bolezni itd. so osebno oproščeni plačila takse. Če je tožnik v določenem postopku osebno oproščen plačila taks in sodišče ugotovi njegovemu zahtevku, mora takse plačati toženec.

Poleg tega je mogoče priznati tudi tako imenovane individualne oprostitev, ki se nanašajo na finančni in socialni položaj strank v postopku ter posebne okoliščine zadeve, ki se obravnava. Če je tožnik v finančni stiski zaradi dolgotrajne brezposelnosti, hude bolezni itd., lahko pri sodišču zaprosi za popolno ali delno oprostitev plačila taks. Ustrezno prošnjo je treba po možnosti priložiti prvotni tožbi. Sodišče pri odločanju o oprostitvi plačila taks upošteva tožnikovo celotno premoženje, finančne in socialne razmere, višino sodne takse, naravo vloženega zahtevka itd. Vendar to ne sme biti samovoljno ali očitno neuspešno uveljavljanje ali oviranje pravic. Glej tudi „Pravna pomoč – Češka“.

Taksa se plača ob vložitvi vloge za začetek postopka. Če se ne, sodišče stranko pozove, naj plača takso, in jo obvesti, da bo postopek ustavljen, če taksa v določenem roku ne bo plačana.

11 Ali lahko zahtevam pravno pomoč?

Glej „Pravna pomoč – Češka“.

12 Kdaj tožba velja za uradno vloženo? Ali me bodo organi obvestili o tem, ali je bila zadeva pravilno predložena?

Sodni postopek se začne na dan, ko sodišče prejme vlogo (glej člen 82 zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen) ali izda sklep o začetku postopka brez vloge (glej člen 13(2) zakona št. 292/2013 Zb. o posebnih sodnih postopkih, kakor je bil spremenjen). S tem ko sodišče prejme tožbo (vlogo za začetek postopka), se postopek začne, pri čemer sodišče ne izda posebnega potrdila, da se je postopek začel. Če je tožba (vloga za začetek postopka) vložena osebno v sodnem tajništvu sodišča, se to lahko potrdi z žigosanjem kopije tožbe.

Če vloga vsebuje pomanjkljivosti (ne vsebuje zahtevanih podatkov ali je nejasna ali nerazumljiva), sodišče stranko pozove, naj jih odpravi. Če te pomanjkljivosti niso odpravljene v roku, ki ga določi sodišče, in se postopek zato ne more nadaljevati, sodišče zavrne vlogo za začetek postopka in ustavi postopek.

13 Ali bom prejel podrobne informacije o nadaljnjem poteku (npr. rokih za nadaljnja dejanja v postopku)?

Ko se postopek začne, sodišče ukrepa brez nadaljnjih vlog, da bi se tako zagotovilo čimprejšnje obravnavanje zadeve in odločanje o njej (glej člen 100(1) zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen). Sodišče mora tožbo (vlogo za začetek postopka) vročiti osebno drugim strankam v postopku (glej člen 79(3) zakonika o civilnem postopku). Med postopkom stranke pouči o različnih pravicah in obveznostih, ki jih imajo. Če je treba opraviti posebno procesno dejanje, sodišče določi rok za njegovo izvedbo.

Stranke in njihovi zastopniki imajo pravico do vpogleda v sodni spis, razen v zapisnik o glasovanju, ter narediti izpiske iz njega in njegove kopije. Predsednik senata dovoli vsakomur, ki ima pravni interes ali veljavne razloge za to, vpogled v spis in pripravo izpiskov ali kopij, razen če gre za spis, za vsebino katerega je z zakonom določeno, da mora ostati tajna (glej člen 44 zakona št. 99/1963 Zb., zakonik o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen).

Zadnja posodobitev: 20/04/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.